

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 415/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., právne zastúpenej advokátom Mgr. F. P., B., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 113/2009 a jeho rozhodnutím z 23. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2010 doručená sťažnosť spoločnosti T., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžf 113/09 a jeho rozhodnutím z 23. marca 2010. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 21. júna 2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 12. februára 2009 žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu D. r. č. I/221/1594-90808/2008/991909-r zo 4. decembra 2008 na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), ktorý rozsudkom č. k. 23 S/13/2009-43 zo 6. mája 2009 žalobu zamietol.

Proti tomuto rozsudku sťažovateľka 17. júla 2009 podala odvolanie. Najvyšší súd ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžf 113/2009 z 23. marca 2010 rozsudok krajského súdu potvrdil. Týmto rozhodnutím podľa sťažovateľky *«prisvedčil správnosti právneho názoru žalovaného v tom, že spoločnosť T., s.r.o.(...) nebola vraj vlastníkom pohľadávky v celkovej nominálnej hodnote vyše 37.000.000,- SKK(...) prihlásenej konkurznou prihláškou na Krajskom súde BA dňa 25. 1. 2002 /v konkurznej veci 3 K 246/01/ voči úpadcovi: ZZZP v SR, ktoré prevzalo tento dlh od SZSP(...) „Zmluvou o prevzatí dlhu“, zo dňa 14. 2. 2001, pretože úkon „Uznania dlhu“ zo 10. 1. 2001 /čo vraj vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bratislava V vo veci pod sp. zn. 11 C 184/04-168, zo dňa 16. 10. 2006/ bol od počiatku neplatný a teda pohľadávka neexistovala. Keďže spoločnosť T. s. r. o.,(...) nebola vlastníkom predmetnej pohľadávky nemohla postúpiť spoločnosti T. s. r. o.,(...) časť tejto pohľadávky v zmysle „Zmluvy o postúpení pohľadávky“, zo dňa 31. 12. 2006 a teda vraj možno jednoznačne konštatovať, že spoločnosť T. s. r. o.,(...) nenadobudla túto pohľadávku od spoločnosti T. s. r. o., a fakturované služby /sprostredkovateľské a poradenské/, ktoré bezprostredne súviseli s deklarovaným odkúpením časti predmetnej pohľadávky nepoužil a nepoužije na účely svojho podnikania ako platiteľ, a teda zo strany spoločnosti T. s. r. o.,(...) nebola splnená podmienka na odpočítanie dane podľa ktorého si platiteľ môže odpočítať od dane, ktorú bol povinný platiť,(...). Z týchto skutočností súd vyvodil záver, že spoločnosti T. s. r. o., nevznikol nárok na odpočítanie dane /DPH/ na základe dodávateľskej faktúry č. 150407/TA /int. č. D-I/II/07/ zo dňa 15. 04. 2007 od dodávateľa V., s. r. o., za sprostredkovateľské služby pri nákupe pohľadávok v obchodnom prípade „Hotel...“, na základe „Zmluvy o dielo“ /o sprostredkovaní č. 150407/TA/ zo dňa 15. 04. 2007.».*

Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd vo veci rozhodol v *„diametrálnom rozpore s platnou judikatúrou ESD“* a za porušenie základných práv považuje to, že:

«a/ zo záverov uvedených v konaní NS SR č. k. 3 Sžf 113/2009 a z platnej judikatúry ESD je zrejmý rozpor a nesprávne podaný výklad smernice a judikatúry. Napriek tomu, že v konaní pred Najvyšším súdom, ako súdom poslednej inštancie vznikli otázky aktov komunitárneho práva a Najvyšší súd /povinný predložiť otázky ESD/ ich nepredložil ESD porušil tak právo účastníka konania na prístup k súdu, ktorým je ESD, a zmaril takto

možnosť zaujať stanovisko /podať zjednocujúci výklad/ jediným súdom, ktorý je oprávnený vo veci rozhodnúť. Podľa nášho názoru došlo k porušeniu čl. 46, ods. 1, Ústavy SR, lebo každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a podľa čl. 6, ods. 1 Dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej dobe prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

b/ postupom Najvyššieho súdu SR /nepredložením prejudiciálnych otázok ESD/ došlo aj k porušeniu nášho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi, nakoľko v tomto prípade mal byť zákonným sudcom pri splnení podmienok k daňovému súdu sudca ESD, ktorý jediný je oprávnený rozhodovať o prejudiciálnych otázkach vo veci. Ústava SR zaručuje prístup k ESD na základe „Zmluvy o založení ES“, ktorá má povahu prameňa práva podľa čl. 7, ods. 2, 4 a 5, resp. čl. 154 c Ústavy SR. Tým, že súd neprerušil konanie napriek vzniku povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku ESD došlo k porušeniu čl. 48, ods. 1 Ústavy SR, t.j. porušeniu nášho základného práva „nebyť odňatý zákonnému sudcovi“.

c/ nerešpektovaním spoločnosti T. s. r. o.(...), ako právoplatného veriteľa, resp. vlastníka pohľadávky v konkurznom konaní č. k. 3 K 246/01, vedenom na Krajskom súde Bratislava, ktorá je zdokumentovaná notárskou zápisnicou /stále platnou/ ako exekučným a vykonateľným titulom a následným ignorovaním postúpenia časti tejto pohľadávky pre spoločnosť T. s. r. o., dochádza k popieraniam vlastníctva majetku našej spoločnosti, čím došlo k porušeniu nášho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20, ods. 1, Ústavy SR.

Našu sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky podávame z toho dôvodu, že o ochrane nami označených základných práv nerozhoduje iný súd.

Pri uplatnení ochrany našich základných práv sme využili všetky právne prostriedky(...), ktoré nám právne predpisy na jeho ochranu poskytujú. Tým sme si splnili podmienku ustanovenú v § 53, ods. 1 zákona SNR č. 38/1993 Z. z. v z. n. p.

Zákonom ustanovenú lehotu podľa § 53, ods. 3, cit. zákona sme dodržali, pretože od doručenia nám právoplatného rozsudku NS SR /t. j. odo dňa 19. 04. 2010/ do dňa podania tejto sťažnosti /t. j. do dňa 19. 04. 2010/ neuplynuli dva mesiace.»

Sťažovateľka napokon navrhla, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní, ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby následne nálezom takto rozhodol:

„Základné práva spoločnosti T. s. r. o., upravené v čl. 20, ods. 1 čl. 46, ods. 1 a čl. 48, ods. 1 Ústavy SR postupom Najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. a rozhodnutím č. k. 3 Sžf 113/2009 zo dňa 23. 03. 2010 porušené bolo.

Rozsudok Najvyššieho Súdu SR č. k. 3 Sžf 113/2009 zo dňa 23. 03. 2010 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Najvyššiemu súdu SR prikazuje, aby vo veci konal.

Porušiteľ je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podstata námietok sťažovateľky spočíva v tom, že po splnení zákonných podmienok si oprávnené mohla odpočítať daň z pridanej hodnoty z faktúry za služby od spoločnosti V., s. r. o., č. 150407/TA z 15. apríla 2007. Neuznaním tohto nároku z dôvodu, že sťažovateľka nenadobudla pohľadávku, došlo k porušeniu základných práv zaručených čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy. Takýto výklad a aplikáciu zákona považuje sťažovateľka za rozporný so smernicou Rady Európskej únie 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (ďalej len „smernica“), ako aj s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou

o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

1. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu okrem iného vyplýva, že najvyšší súd po oboznámení so samotnými odvolacími dôvodmi sťažovateľky (žalobcu) vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu nezistil dôvod, aby sa odchýlil od záverov obsiahnutých v odôvodnení rozsudku krajského súdu a obmedzil sa len na právne vyhodnotenie a posúdenie veci.

V tomto smere musel jednoznačne prisvedčiť správnosti právneho záveru žalovaného D. r., že spoločnosť T., s. r. o., nebola vlastníkom pohľadávky v celkovej nominálnej hodnote vyše 37 000 000 Sk prihlásenej konkurznou prihláškou na Krajskom súde v Bratislave 25. januára 2002 voči ZZP, ktoré prevzalo tento dlh od SZSP Zmluvou o prevzatí dlhu zo 14. februára 2001, pretože úkon uznania dlhu z 10. januára 2001, ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bratislava V (sp. zn. 11 C 184/04), bol od počiatku neplatný, a teda pohľadávka neexistovala. Spoločnosť T., s. r. o., nebola vlastníkom predmetnej pohľadávky, nemohla postúpiť žalobcovi (sťažovateľke) časť tejto pohľadávky v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky z 31. decembra 2006, na základe ktorej dodávateľ T., s. r. o., vystavil pre odvolávajúceho sa T., s. r. o., uvedené faktúry za dohodnutú cenu 1 Sk. Najvyšší súd teda jednoznačne konštatoval, že sťažovateľka (žalobca) nenadobudla túto pohľadávku od spoločnosti T., s. r. o., a fakturované služby–sprostredkovateľské a poradenské činnosti, ktoré bezprostredne súviseli s deklarovaným odkúpením časti predmetnej pohľadávky, nepoužil a nepoužije na účely svojho podnikania ako platiteľ, a teda zo strany sťažovateľky (žalobcu) nebola splnená podmienka na odpočítanie dane v zmysle ustanovenia § 49 ods. 2 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), podľa ktorého platiteľ si môže odpočítať od dane, ktorú bol povinný platiť.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľke (žalobcovi) tak nevznikol nárok na odpočítanie dane z pridanej hodnoty na základe citovanej dodávateľskej faktúry za kontrolované obdobie roku 2007 vystavené dodávateľom V., s. r. o., za sprostredkovateľské a poradenské služby v zmysle zmluvy o dielo z 31. marca 2007.

Keďže odvolávajúci nenadobudol časť predmetnej pohľadávky od uvedenej spoločnosti, potom fakturované sprostredkovateľské služby od V., s. r. o., ktoré mali bezprostredne súvisieť s deklaráciou odkúpenia časti predmetnej pohľadávky v zmysle zmluvy o sprostredkovaní z 15. apríla 2007, sťažovateľka (žalobca) nemohla použiť na účely svojho podnikania ako platiteľ DPH, a preto nebola z jej strany ako daňovníka splnená podmienka na odpočítanie dane podľa ustanovenia § 49 ods. 2 písm. a) zákona o DPH, a z tohto dôvodu najvyšší súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je vecne správny, preto žalobu zamietol a potvrdil rozhodnutia žalovaného, ako aj správcu dane.

V uvedenej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom vysvetlil svoj skutkový a právny názor, podľa ktorého sťažovateľka nenadobudla spornú pohľadávku, čím nebola splnená podmienka na odpočítanie dane v zmysle zákona o dani z pridanej hodnoty. V každom prípade tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založený namietaný rozsudok najvyššieho súdu, je z ústavného hľadiska akceptovateľný, a v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

2. K namietanému rozporu napadnutého rozhodnutia s označenou smernicou v spojení s judikatúrou Súdneho dvora (sťažovateľ uviedol prípady: 1. Ghent Coal Terminal - C 37/95, 2. Breitsohl - C 400/98, 3. Gabalfrisa a ďalší - C 110/98, C 147/98, 4. Rompelman - C 268/93, 4. Inzo - C 110/94 a 5. Enkler - C 230/94) ústavný súd po

oboznámení sa s obsahom uvedených judikátov a so skutkovým stavom danej veci, z ktorého napadnuté rozhodnutie vychádzalo, konštatuje, že v okolnostiach danej veci nepripadala do úvahy aplikácia uvedenej smernice v spojení s označenou judikatúrou z dôvodu odlišného skutkového stavu, a preto aj v tejto časti bolo treba sťažnosť odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2010